

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

Vedrørende: Skriftlige spørgsmål til EM2021/134 om forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om folkeskolen

15-10-2021
Sagsnr. 2020 - 21166
Akt nr. 18180010

Kære medlemmer af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke.

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: ikin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Jeg takker for udvalgets spørgsmål af 11. oktober i forbindelse med behandlingen af dagsordenspunkt EM2021/134 om forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om folkeskolen.

Jeg har i det følgende valgt at besvare spørgsmålene ved at gengive hvert spørgsmål og indsætte svar i umiddelbar forlængelse af spørgsmålene.

Elevantal:

1. Forventes der at blive udarbejdet en bekendtgørelse i nærmeste fremtid?

Svar:

Spørgsmålet om tidshorisont for udnyttelsen af den i forslaget nævnte bemyndigelse beror navnlig på de drøftelser med kommunalbestyrelserne og øvrige aktører, som en sådan regulering vil forudsætte. Naalakkersuisut agter at iværksætte sådanne drøftelser efter forslaget's færdigbehandling. Det er derfor ikke muligt på det foreliggende grundlag at tidsfaste udnyttelsen af bestemmelsen allerede på nuværende tidspunkt.

2. Hvordan kunne en bekendtgørelse for nærværende bestemmelse se ud i praksis?

Svar:

Det fremgår af bemyndigelsesbestemmelsens ordlyd, at reglerne om reduktion af det maksimale elevantal skal være begrundet i afgørende hensyn til elevernes læring og trivsel. I overensstemmelse hermed vil en bekendtgørelse kunne indeholde bestemmelser om reduktion af elevantallet, når væsentlige hensyn til fagligheden i undervisningen, herunder i forhold til gunstige læringsforhold og godt socialt miljø i klassen, taler herfor. Reglerne vil i den forbindelse også skulle inddrage spørgsmålet om at sikre en tilstrækkelig faglig og social dynamik i klassen, hvilket kan være ensbetydende med nogle nedre grænser for reduktionen af elevantallet.

De omhandlede administrativt fastsatte regler kunne eksempelvis omhandle reduktion af elevantallet ud fra fysiske rammer i form af klasserumsstørrelse. Det kan også være omstændigheder, hvor der ud fra pædagogiske hensyn påvises fordele ved at etablere mindre klassestørrelser. Det kan ligeledes dreje sig om f.eks. elevgruppens sammensætning, som kan tale for, at der bør være færre elever i klassen, herunder bl.a. i tilfælde af mange elever med særlige behov.

3. Hvordan vil Naalakkersuisut vurdere, hvilke hensyn, der kan ligge til grund for krav om reduktion af elevantal?

Svar:

Vurderingen vil tage afsæt i spørgsmålet om, hvorvidt de under besvarelsen af spørgsmål 3 nævnte omstændigheder gør sig gældende. Dette vil ske på baggrund af Naalakkersuisuts almindelige tilsyn med området, jf. nærmere nedenfor under besvarelsen af spørgsmål nr. 16, samt drøftelser med kommunerne og andre relevante interessenter.

- a. Skal kommunalbestyrelserne eller skolerne melde ind til Naalakkersuisut om deres behov eller vil det udelukkende være en beslutning som Naalakkersuisut tager?

Svar:

Spørgsmålet forudsættes at blive nærmere afklaret i forbindelse med den administrative regelfastsættelse, som forventes at ske i tæt dialog med kommunerne, hvilket i øvrigt er en generel forudsætning med henblik på at sikre en koordineret og effektiv tilgang til udfordringerne på folkeskoleområdet.

4. Vil der følge penge med, hvis man som skole er nødsaget til at ansætte flere lærere i forbindelse med, at antallet af elever i en klasse reduceres, og der dermed skal oprettes flere klasser?

Svar:

Det berørte spørgsmål forventes i givet fald at indgå som et naturligt element i forhandlingerne med kommunerne i forbindelse med en sådan administrativ regulering.

Historie som selvstændigt fag:

5. Hvordan vil man sikre, at fagene samfundsfag, religion og filosofi ikke underprioriteres i forhold til historiefaget, når der skal udarbejdes timetal for fagene?

Svar:

Lovgivningen fastsætter minimumstimetal for undervisningen på alle trin. De kommunale myndigheder fastsætter og fordeler timetal for de enkelte fag og fagområder. For alle fag og fagområder skal timetallene fastsættes, så undervisningen kan leve op til de centralt fastsatte fagformål og læringsmål. Dette gælder også fagene samfundsfag, religion og filosofi samt historie. Uddannelsesstyrelsen har påbegyndt arbejdet med udarbejdelse af reviderede fagformål og læringsmål for alle fag og fagområder. Fagformål og læringsmål for det nugældende fag samfundsfag, som i dag også omfatter historie, vil blive opdelt i henholdsvis samfundsfag og historie så fagenes særskilte profiler bliver tydeligere.

6. Hvordan har de enkelte skoler prioriteret timetallet på fagområdet samfundsfag, religion og filosofi de sidste 2 år?

Svar:

På landsplan blev der i 2020 i gennemsnit undervist i 38,31 klokketimer (ca. 51 undervisningstimer af 45 minutter) om året i samfundsfag og 33,11 klokketimer (ca. 44 undervisningstimer af 45 minutter) i religion og filosofi på alle klassetrin.

På landsplan blev der i 2019 i gennemsnit undervist i 39,45 klokketimer (ca. 53 undervisningstimer af 45 minutter) om året i samfundsfag og 32,15 klokketimer (ca. 43 undervisningstimer af 45 minutter) i religion og filosofi på alle klassetrin.

Nedenfor er opgjort kommunernes samlede og gennemsnitlige timetal for samfundsfag og religion/filosofi. Der findes dog ingen opgørelser over, hvordan fagene har indgået i tværfaglige og emneorienterede forløb samt projektopgaver.

2020						
Kommune	Avannaata	Kujalleq	Qeqertalik	qeqqata	sermersooq	Totalt
Antal klasser	124	54	70	80	150	478
Samfundsfagstimer	4987,37	1886	2541,95	3198,6	5697,15	18311,07
Rel/Fil timer	4212,3	1826	2200,95	2911,95	4674,85	15826,05
timer/klasse						
Samf	40,22	34,93	36,31	39,98	37,98	38,31
Rel/Fil	33,97	33,81	31,44	36,40	31,17	33,11
2019						
Kommune	Avannaata	Kujalleq	Qeqertalik	qeqqata	sermersooq	total
Antal klasser	130	56	73	97	152	508
Samf	5554,1	1975	2700,6	3666,6	6143,51	20039,81
Rel/Fil	4552,25	1853	2330,65	2727,8	4866,56	16330,26
timer/klasse						
Samf	42,72	35,27	36,99	37,80	40,42	39,45
Rel/Fil	35,02	33,09	31,93	28,12	32,02	32,15

Lokale valg:

7. Forventes det, at der skal være en lærer til hver af de enkelte fem fag under fagområdet praktisk-musiske fag?

Svar:

Ja, sådan er det også i dag. Skolerne fordeler lærernes arbejdstid på de enkelte fag ud fra lærernes kvalifikationer og ønsker.

8. Skal den nye bestemmelse i § 12, stk. 3 forstås som, at disciplinerne sløjd, håndarbejde, sang, bevægelse og drama tilsammen er et tværfagligt forløb?

Svar:

Nej, disciplinerne kan tilrettelægges som faglige kurser og/eller som tværfaglige forløb med to eller flere fag og discipliner.

9. Er det korrekt forstået, at begrebet obligatoriske fag dækker over begrebet faglige kurser som bruges forslaget § 12, stk. 3?

Svar:

Nej, begrebet obligatoriske fag betyder, at der skal undervises i faget og dets læringsmål. Faglige kurser betyder, at der kan tilrettelægges undervisning i særlige emner eller områder i kursusforløb f.eks. seksualundervisning, våbenlære, grammatikforløb, nodelære og lignende.

10. Vil Naalackersuisut udarbejde en læreplan eller retningslinjer for teknologiforståelse, da dette indgår som et valgfag på ældstetrinnet jf. forslaget § 13, stk. 3?

Svar:

Ja, og dette arbejde er påbegyndt i regi af Uddannelsesstyrelsen.

- a. Forventer Naalackersuisut, at lærere på folkeskolerne vil kunne undervise i en disciplin som kodning under valgfaget teknologiforståelse?

Svar:

Ja. Naalackersuisut forventer, at der vil være lærere i folkeskolen, der kan varetage undervisningen i valgfaget teknologiforståelse på ældstetrinnet, herunder også kodning. Uddannelsesstyrelsen tilbyder allerede kursusforløb på området ligesom Ilinniarfissuaq og kommunernes udviklingsprojekt "Kivitsisa" også har fokus på teknologiforståelse.

11. Naalakkersuisut bedes kommentere på om nedenstående tabeller er en korrekt gengivelse af de foreslåede bestemmelser inden for lokale valg.

Tabel 1: oversigt over obligatoriske fag, tværfaglige forløb og valgfag fordelt på trin

Trin	Obligatoriske fag (faglige kurser)	Tværfaglige forløb i:	Valgfag
Yngstetrinnet	- Idræt - Kunst	Musik samt Håndværk og Design	
Mellemtrinnet	- Kunst - Idræt - Håndværk og Design - Musik - Hjemkundskab	<i>OBS! Musik samt Håndværk og Design (enten som faglige kurser eller tværfaglige forløb)</i>	
Ældstetrinnet	- Idræt - Hjemkundskab		- Kunst - Håndværk og Design - Musik - Teknologiforståelse - Lokale muligheder

Tabel 2: oversigt over inddeling af fag og discipliner under det praktisk-musiske område

Fagområde:	Det praktisk-musiske område							
Fag:	Hjemkundskab	Musik			Idræt	Kunst	Håndværk og Design	
Disciplin:		Sang	Bevægelse	Drama	Udeliv	Arkitektur	Sløjd	Håndarbejde

Svar:

Ja, det er rigtigt forstået. Vær dog opmærksom på, at obligatoriske fag ikke udelukkende gennemføres som faglige kurser. Vedrørende tabel 2. Disciplinerne under fagene er nævnt særskilt for at gøre opmærksom på, at de skal indgå i faget, f.eks. at arkitektur skal medinddrages i faget kunst.

Teknologiforståelse:

12. Vil Naalakkersuisut sørge for at IT, herunder teknologiforståelse, digital dannelse og digital færden indgår i læreplanerne for alle fag, hvor dette er naturligt?

Svar:

Ja, IT vil indgå i alle fag, hvor det er naturligt i de læreplaner, der er under revision.

Social kontaktordning:

13. Hvordan adskiller den sociale kontaktordning sig fra skolefe-ordningen udover, at den sociale kontaktordning med nærværende forslag stadfæstes ved lov?

Svar:

Skolefe-ordningen var et 3-årigt projekt under det daværende Departement for Familie og Justits, som løb fra 2012 til 2015. Skolerne kunne søge midler til aktiviteter og aflønning af en person på timelærerløn. Skoleåret 2013/2014 søgte kun 4 skoler om midler. Målet for det daværende Departement var, at ordningen skulle blive forankret og finansieret fuldt ud af kommunerne fra skoleåret 2015/2016. På en del skoler, blev skolefe-ordningen afløst af socialrådgiverordninger.

Den sociale kontaktordning i forslaget bliver obligatorisk, og der stilles uddannelsesmæssige krav til funktionen, ligesom den skal tilrettelægges efter lokale behov og muligheder.

14. Henover foråret 2014 skulle en evaluering om skolefeordningen være udarbejdet. Udvalget ønsker at få denne tilsendt.

Svar:

Departementet for Børn, unge og familier oplyser, at ordningen ikke har gennemgået en samlet evaluering, idet evalueringen blev overladt til den enkelte skole. Det kan samtidig oplyses, at det daværende Naalakkersuisut i foråret 2014 besluttede at lukke skolefe-ordningen og overføre de resterende midler fra konto 30.14.29 Forebyggende virksomhed, Aktiviteter målrettet børn kr. 1.040.000 til konto 30.10.45 Særlig indsats på børn- og ungeområdet, Styrket indsats for sagsbehandling af børnesager.

15. Forventer Naalakkersuisut at udarbejde en evaluering af den sociale kontaktordning, når denne har været i brug i en årrække?

Svar:

Indledningsvis skal det anføres, at Naalakkersuisut vurderer det naturligt, at der i forlængelse af vedtagelse af centrale lovgivningsmæssige nyskabelser foretages en vurdering af, hvorledes disse fungerer i praksis. Dette forventes almindeligvis at kunne ske, når de pågældende ordninger har fungeret i nogle år.

Det vurderes derfor også hensigtsmæssigt at foretage en evaluering af den sociale kontaktordning nogle år efter bestemmelsens eventuelle vedtagelse.

En sådan evaluering vil med fordel kunne foretages i samarbejde med kommunerne.

- a. Hvis ja, hvornår forventes denne så udarbejdet?

Svar:

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 15.

16. Hvordan vil Naalakkersuisut i praksis føre tilsyn med, at kommunalbestyrelserne opfylder betingelserne i loven?

Svar:

Indledningsvis skal det bemærkes, at der er tale om et overordnet dialogbaseret tilsyn i forhold til kommunernes iagttagelse af lovgivningen på området, og at dette helt overvejende sker på grundlag af muligheden for at indhente nødvendige oplysninger. Dette skal sammenholdes med, at der er tale om et kommunalt ansvarsområde uden for Selvstyrets almindelige instruktionsbeføjelse. Det fremgår desuden af folkeskolelovens § 37, stk. 2, at Naalakkersuisut kan afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger, der anses nødvendige for at kunne varetage sine opgaver efter Inatsisartutloven.

Naalakkersuisuts tilsyn med kommunalbestyrelsens overholdelse af lovgivningen sker i praksis ved at afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger vedrørende forhold, der anses for nødvendige i relation til konkrete problemstillinger, som den centrale myndighed er blevet opmærksom på af egen drift eller fordi brugere eller andre instanser har påpeget særlige problemstillinger. Endvidere foretages tilsynet på baggrund af indsamling af data og statistik, herunder de nævnte 1. oktoberindberetninger, trintestresultater og prøveresultater. Det dialogbaserede tilsyn skal sammenholdes med det forhold, at lovgivningen ikke har udstyret Naalakkersuisut med egentlige retlige instrumenter til at intervenere i kommunalbestyrelsens beføjelser.

Som led i det dialogbaserede tilsyn er Uddannelsesstyrelsen endvidere i løbende dialog med de kommunale skoleforvaltninger gennem flere årlige telefonmøder samt enkelte fysiske møder, hvor også lovgivningsmæssige spørgsmål bliver taget op til drøftelse. Derudover tager man både pædagogiske og lovgivningsmæssige spørgsmål op til diskussion på de årlige skoleledermøder og på kurser afholdt af Institut for Læring og Uddannelsesstyrelsen, hvor f.eks. nye lovgivningsmæssige initiativer bliver fremlagt og drøftet indgående. Endelig bliver Uddannelsesstyrelsen løbende kontaktet af eksempelvis forvaltninger, skoleledere, lærere, skolebestyrelsesmedlemmer, forældre mv., såfremt der er tvivlsspørgsmål om, hvordan forskellige lovgivninger og aftaler skal fortolkes og føres ud i livet. Man kan således sige, at det dialogbaserede tilsyn om kommunernes varetagelse af Inatsisartutloven også omfatter løbende rådgivning og vejledning i, hvordan gældende lovgivning skal fortolkes og efterleves.

Opsummerende kan således siges, at Naalakkersuisuts overordnede tilsyn i dag foregår på især følgende måder:

- ved at afkræve kommunalbestyrelsen oplysninger vedrørende forhold, der anses for nødvendige i relation til konkrete problemstillinger
- ved at afkræve kommunalbestyrelsen årlige statistiske indberetninger om folkeskoleforhold herunder prøver, test og årskarakterer
- løbende dialog ved møder, konferencer, kurser, rådgivning, vejledning eller lignende.

Med venlig hilsen

Peter Olsen